

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF og 66/403/EØF om handel med frø af foderplanter, sædekorn og læggekartofler«

(2001/C 260/07)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 24. april 2001 under henvisning til EF-traktatens artikel 37 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Cornelius Scully til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 21. juni 2001.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 383. plenarforsamling af 11.-12. juli 2001, mødet den 12. juli, enstemmigt følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. I Rådets direktiv 66/401/EØF⁽¹⁾ om handel med frø af foderplanter, Rådets direktiv 66/402/EØF⁽²⁾ om handel med sædekorn og Rådets direktiv 66/403/EØF om handel med læggekartofler er der fastsat bestemmelser om gennemførelse af tidsbegrænsede forsøg.

1.2. Resultater af forsøgene har allerede vist, at afsætning af frø i løs vægt til den endelige forbruger på nærmere fastsatte betingelser ikke påvirker frøets kvalitet.

1.3. På grundlag af resultaterne af nævnte forsøg tager nærværende forslag også sigte på at ændre direktiv 66/403/EØF⁽³⁾ om handel med læggekartofler, da de samme konklusioner gør sig gældende for frø af andre planter, herunder kartofler.

1.4. Kommissionen foreslår en ændring til artikel 10 i direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF og 66/403/EØF, der vedrører pakninger af og handel med certificeret frø.

1.5. Det overordnede mål med direktivet er at tillade en undtagelse fra de nuværende bestemmelser om pakning og mærkning i artikel 8, 9 og 10 i direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF og 66/403/EØF. Denne undtagelse vil gøre det muligt at handle med frø i løs vægt.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Handel med frø i løs vægt

2.1.1. Handel med frø i løs vægt giver fordele både for producenterne og avlerne.

2.1.1.1. De væsentlige fordele er store omkostningsbesparelser angående pakning samt større effektivitet.

2.1.1.2. Det skal ligeledes bemærkes, at der er miljøfordele på grund af mindre affald fra emballage.

2.1.1.3. Producenter, der handler med certificeret frø i løs vægt, kan derfor udnytte disse fordele og hermed reducere deres omkostninger. Som en følge heraf vil de producenter, der ikke handler med frø i løs vægt, være ugunstigt stillet økonomisk set. Store avlere i de medlemsstater, der kan benytte sig af undtagelsen under henvisning til de foreslåede ændringer, kan derfor handle med certificeret frø i løs vægt for at opnå konkurrencefordele.

2.2. Kvalitetskontrol

2.2.1. Bestemmelserne om produktion af certificeret frø omfatter krav for kvaliteten af frø, der skal emballeres med henblik på salg, angående renhed, typeoverensstemmelse, spiringsevne og plantesundhed. Disse er af afgørende betydning for, at alle protokoller om certificering kan få et heldigt udfald.

2.2.2. Kriterier for og kvalitetskontrol af planteafgrøder, der skal lukkes og mærkes som »Basisfrø«, »Certificeret frø« og »Handelsfrø«, fastsættes i artikel 2 til 7 i direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF og 66/403/EØF. Disse bestemmelser forbliver uændrede.

2.2.3. Artikel 8 i direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF og 66/403/EØF fastsætter, at pakningerne kun må bringes i handel, hvis de er ensartede, lukkede og mærkede. Den foreslåede ændring til artikel 10 i disse direktiver tillader en forenkling af artikel 8, der gør det muligt at levere frø i løs vægt.

(1) EFT 125 af 11.7.1966, s. 2298/66. Direktivet er senest ændret ved direktiv 98/96/EF.

(2) EFT 125 af 11.7.1966, s. 2309/66. Direktivet er senest ændret ved direktiv 1999/54/EF.

(3) EFT 125 af 11.7.1966, s. 2320/66. Direktivet er senest ændret ved beslutning 1999/742/EF.

2.2.4. Et tidsbegrænset forsøg i perioden 1994-2000 i 6 medlemsstater har vist, at levering af frø i løs vægt under overholdelse af visse betingelser ikke påvirker kvaliteten af de leverede frø⁽¹⁾. I forbindelse med disse forsøg blev beholderne med frø på behørig vis certificeret i overensstemmelse med direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF og 66/403/EØF. De beholdere, som frøene blev flyttet over i ved leveringen til den endelige forbruger, blev kontrolleret og lukket.

2.3. Kvalitetssikring

2.3.1. Lukning og forsegling

2.3.1.1. Lukning, forsegling og mærkning af et frøparti er vigtige elementer til at kontrollere ægtheden af frøpartiet eller forsendelsen samt integriteten af certificeringssystemet. Det forebygger frivillig eller ufrivillig indblanding i certificeringsprocessen før levering til den endelige forbruger.

2.3.1.2. Artikel 8, 9 og 10 i direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF og 66/403/EØF foreskriver, at pakninger, der skal bruges til handel, skal være lukkede og mærkede således, at der ikke kan ændres herved, og at de skal være forsynede med en officiel forseglede etiket. Enhver form for ændring vil både påvirke plantesundheden, sporbarheden og i sidste ende troværdigheden af frøcertificeringsordningen.

2.4. Forbrugertillid

Forbrugertilliden skulle ikke blive påvirket, hvis beholdere med frø i løs vægt lukkes, forsegles og mærkes i overensstemmelse med artikel 9 og 10 i direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF og 66/403/EØF.

2.5. Plantesundhed

Den endelige prøve kan attestere kvaliteten af leveringen af frø i løs vægt med hensyn til typeoverensstemmelse, renheden af frøene og spireevnen, ligesom det vil være tilfældet med enhver form for certificering af afgrøden af de leverede frø.

2.6. Sporbarheden

Gennem bestemmelser om officiel forsegling af etiketter på pakninger, der skal bruges til salg, således som det foreskrives i artikel 10 i direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF og 66/403/EØF, har man udarbejdet en gennemsigtig og sporbar protokol.

(1) Rapport om det midlertidige forsøg med afsætning af frø i løs vægt til den endelige forbruger (Kommissionens beslutning 94/650/EØF af 9. september 1994).

3. Særlige bemærkninger

3.1. Eftersom der opnås en vis fordel ved, at en medlemsstat under henvisning til et rådsdirektiv kan få ret til at benytte sig af en undtagelse, kunne man udlede, at denne indrømmelse til en medlemsstat kunne give nogle producenter i denne medlemsstat en uretfærdig konkurrencefordel.

3.1.1. Alle medlemsstater kan ansøge om at kunne anvende undtagelsen, men den del af producenterne i en medlemsstat, der kan drage fordel af salg af frø i løs vægt, vil variere betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat. Derfor vil konkurrencefordelen i en medlemsstat automatisk afhænge af producenternes evne til at bringe frø i løs vægt i handel. Dette vil afhænge af, hvor meget der handles med certificeret frø i løs vægt mellem medlemsstaterne. Det er ikke klart, om denne undtagelse vil gøre det muligt for en producent i én medlemsstat at levere frø i løs vægt til en endelig forbruger i en anden medlemsstat. Skulle dette tilfælde forekomme, anmoder ØSU Kommissionen om at klarlægge, hvorvidt begge medlemsstater skal have tilladelse til at anvende undtagelsen.

3.2. Artikel 8 omhandler ikke størrelsen af et frøparti, der er lukket for at kunne blive bragt i handel, og desuden er der ingen biologisk eller fysiologisk grund til, at et mærket frøparti skulle have en bestemt størrelse, ud over at det skal have en ensartet karakter.

3.2.1. Størrelsen af en lukket ladning frø eller forsendelse, der skal bringes i handel, skulle ikke kunne påvirke bakterieniveauet i frøladningen og ej heller renheden og frøets typeoverensstemmelse, eftersom disse faktorer har været genstand for procedurer for kvalitetskontrol før og under lukningen.

3.2.2. Størrelsen af en lukket ladning frø eller forsendelse, der skal bringes i handel, skulle ikke kunne forværre en lukket forsendelse under forudsætning af, at den lukkede forsendelse opbevares i overensstemmelse med de korrekte opbevaringsbetingelser og det korrekte opbevaringsmiljø for denne kategori af frø.

3.3. ØSU mener, at der er behov for yderligere garanti for, at et forenklet system, der måske vil medføre, at beholderen med frø i løs vægt ikke nødvendigvis er forseglede, sikrer, at det certificerede frø i leveringen er ægte.

3.3.1. Der fastsættes i artikel 2, litra e), i beslutningen om tidsbegrænsede forsøg, bestemmelser om, at der skal udtages endelige prøver fra den endelige forbrugers beholder.

3.3.1.1. Denne bestemmelse udsætter effektivt udtagningen af den endelige prøve og lukningen af forsendelser af frø til efter, at disse er leveret til den endelige forbruger (selv om den endelige certificering finder sted før levering).

3.3.1.2. Det er endnu uklart, hvilken status den endelige prøve har, hvis der skulle fremkomme en forskel mellem denne prøve og den endelige certificering før leveringen. Der bør vedtages en protokol, som gør det muligt at løse spørgsmål i tilfælde af uoverensstemmelse.

3.3.1.3. Enhver form for indgriben efter den endelige certificering af forsendelsen af frø i løs vægt skal fremgå tydeligt af den endelige stikprøve efter leveringen. Nøjagtigheden og troværdigheden af denne endelige prøve skal være så sikker som den, der blev taget før forseglingen af enhver almindelig pakning af certificeret frø, der skal bringes i handel.

3.4. De manglende specifikke kriterier for hygiejne, lukning og forsegling af beholdere til levering af frø i løs vægt kan få betydning for plantesundheden, idet beholdere til frø i løs vægt nogle gange skal bruges igen. Det skal certificeres, at beholderne ikke giver risiko for smitte af skadelige organismer, og at de lukkes på en måde, der sikrer mod smitte ved leveringen til den endelige forbruger. Certificeringsmyndigheden skal sikre sig, at det certificerede frø i løs vægt er i overensstemmelse med enhver form for plantesundhedsetiket, der ledsager leveringsetiketten.

3.4.1. En procedure, der ikke forpligter til, at en levering af frø i løs vægt ledsages af en officiel etiket, som der ikke kan ændres ved, kan medføre mindre tillid og sporbarhed angående certificeringsordningen, især hvis leveringen af frø i løs vægt ikke er forseglet.

3.5. ØSU bifalder bestemmelsen i artikel 2, litra c), i beslutningen om tidsbegrænsede forsøg om, at frøene skal afsættes direkte til den endelige forbruger. Dette vil mindske risikoen for ufrivillig eller frivillig indblanding i forsendelsen og for tilfældige forskelle.

3.5.1. Bestemmelsen om direkte afsætning til den endelige forbruger samt oplysninger til de pågældende certificeringsmyndigheder om kvantiteten af de frø, der skal afsættes i løs vægt, som foreskrevet i artikel 2 i beslutningen om tidsbegrænsede forsøg, skaber en vis, men dog ikke fuldstændig sikkerhed med hensyn til certificering og sporbarhed.

3.5.2. Det skal klargøres, om den endelige forbruger kan videresælge de frø, som er leveret til denne i løs vægt. Der skal være mere klarhed om, hvorvidt den »endelige forbruger« er en person, der udelukkende bruger de leverede frø til afgrøder.

3.5.2.1. Det er ikke klart, om mere end én »endelig forbruger« kan få leveret frø fra samme forsendelse af frø i løs vægt. Dette har både betydning for overførsel af sygdom og sporbarhed.

3.5.2.2. Retsgaranti

Der bør fastsættes klare juridiske rammer, som gør det muligt for landbrugeren i tilfælde af tab, der skyldes dårlig kvalitet eller håndtering af frøene, klart at konstatere, hvilken virksomhed der er ansvarlig for tabene, hvad enten de er direkte eller der er tale om mistede indtægter, så han ad rettens vej kan søge erstatning.

3.5.2.2.1. Det bør altid være den virksomhed, der producerer frøene og er ansvarlig for deres certificering, dvs. første led i kæden, som kan sagsøges af landbrugeren. Samtidig kan denne virksomhed indlede retssag mod de andre virksomheder i kæden.

4. Konklusioner

4.1. Den endelige forbrugers tillid til kvaliteten af de leverede frø vil afhænge af forsikringen om, at leveringen af frø har været genstand for en officiel lukning og forsegling og har været forsynet med korrekte etiketter. Manglende forpligtelser til lukning og forsegling kan skabe en mindre sikker certificeringsprotokol.

4.2. Medlemsstaterne skal være sikre på, at forenklede regler for lukning og mærkning af frø, der skal bringes i handel, ikke vil mindske den tillid, som producenterne har til certificeringsordningen, og at de ikke vil skabe konkurrencefordele for nogle producenter. Foranstaltningerne skal ligeledes være i harmoni med de internationale bestemmelser om handel med certificeret frø.

4.3. Med forbehold af ovenstående bemærkninger støtter ØSU Kommissionens forslag.

Bruxelles, den 12. juli 2001.

Göke FRERICHS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg